

at anholde om, at den omhandlede Godtgjørelse fremdeles som hidtil maa tillægges Kommunen uanset Overenskomsten af 1887.

Naar der i Overenskomstens § 5 ikke særlig er henvist til dette Tillæg, maa man bemærke, at man har antaget, at Grunden hertil var den, at denne Forhøjelse af Kvartergodtgjørelse for Underofficerer ikke støtter sig til de sædvanlige Lovbestemmelser om Indkvartering, men til Bevillingen paa de foreløbige Finanslove.

(Se Mødet den 11te April under Sag ¹⁴⁰/₈₇ og herefter i Mødet den 25de Juli.)

Moødet den 6te Juni.

I Borgmester Vestergaard's Sygdomsforfald ledebes Forhandlingerne af cand. juris Speyer i Medfør af Stiftamtets Konstitution af 1ste d. M.

¹⁸⁰/₈₆. Til Efterretning og videre fornøden Foranstaltning toges en igjennem Stiftamtet modtagen Kommunikation af Indenrigsministeriets Skrivelse af 27de f. M., hvorved der meddeles Samtykke til, at den i Ministeriets Skrivelse af 24de April f. A. (se Byraadets Møde den 17de Maj næstefter) tilladte Indretning af en Operationsstue i Garnisonssygehuset maa finde Sted efter den af Byraadet i Møde den 1ste Novbr. f. A. vedtagne forandrede Plan, dog med den af Krigsministeriet anbefalede og af Byraadet tiltraadte Modifikation, at den i Planen omhandlede Dør bliver en glat Stenovn og opstilles i seide Operationsstuen med Indsyring fra det derfra med en Væg afskilte Rum, hvilken Foranstaltning er antagen at vilie medføre en Merudgift af omtrent 300 Kroner. (Se Mødet den 4de April d. A.)

Det tilføjes derhos i Skrivelsen, at et Beløb af 6½ % af de til de omhandlede Arbejder medgaaende Udgifter, dog ikke udover 6½ % af 737 Kroner, kan fra det Tidspunkt at regne, da Arbejderne ere fuldbendte, tillægges det hidtil af Statskassen svarede aarlige Bederlag for Afgivelsen af Sygehuset.

¹⁵⁶/₈₈. Under 27de f. M. havde Byraadet modtaget et Andragende fra et af Grundejere paa Frederiksbjerg til Tilveje-

bringelse af et Torv samme Steds paa ny nedsat Udvalg med Tømmermester St. Fogh som Formand om, at der maa blive nedsat et Udvalg af Byraadet til i Forening med Andragerne at virke hen til, at et saadant Torv anlægges paa den Plads, hvor nu for Tiden Artilleriets Magasinsbygning staar, naar denne Bygning i en ikke fjærn Fremtid rømmes af Militæret, idet Udvalget derhos oplyser, at der af Beboerne allerede er tegnet et Bidrag af 8000 Kr. fordelte paa 5 Aar til Realisationen af denne Plan.

Dette Andragende besluttede man at tilstille det i Sagen tidligere nedsatte Udvalg til Erklæring. (Se Møderne den 17de Maj og 20de December f. A. og herefter den 29de August.)

181/88. I Skrivelse af 21de f. M. havde 8de Regiment under Henviisning til, at det ved allerhøjeste Anordning af 30te Marts d. A. angaaende Godfolksregimenternes Uddannelse er bestemt, at Regimentets Sergentsskole fremtidig skal bestaa af 2 i Stedet for som tidligere bestemt kun af 1 Klasse, forespurgt, om der, for at skaffe Plads for den saaledes oprettede ny Klasse i Vinterhalvaaret fra den 3dje Oktober d. A. til den 30te Marts næste Aar, fra Byraadets Side maatte have noget at erindre imod:

1. at der i den approberede Plan for Godfolkskafernen for Vinterhalvaaret 1888—89 indtræder den Forandring, at Belægningsstuen Nr. 14, der er paaregnet belagt med 16 Befalingsmandselever, anvises som 2den Klasse for Sergentsskolen, i Stedet for hvilken der til Belægning med Befalingsmandselever afgives Stuerne Nr. 33 a og 33 b, som i Forbindelse med Stuen Nr. 31—32 antages at være tilstrækkelige til Indvartering af Befalingsmandsskolens Elever, og
2. at Lejeafgiften af det omhandlede Lokale fastsættes til det samme Beløb, som erlægges for den nu til Sergentsskole benyttede Stue Nr. 11, nemlig 100 Kr. aarlig.

I Anledning heraf vedtog Byraadet efter Indvarteringskommissionens Forslag at svare, at der fra Kommunens Side intet er til Hinder for, at en Forandring som den ovenfor angivne foretages i Belægningsplanen for Godfolkskoleetablisementet, men at man, da Kommunen for Tiden af Belægningsstuen Nr. 14 oppebærer en aarlig Lejeafgift af 144 Kr. 24 Øre, dog

maa gjøre sit Samtykke afhængigt af, at Kommunen foruden den af Krigsbestyrelsen tilbødte Lejeafgift af 100 Kr. endvidere af Indenrigsministeriet erholder godtgjort $\frac{2}{3}$ af det aarlige Rentebeløb, beregnet efter $6\frac{1}{2}$ % aarlig Rente, af Halvdelen af den for Stuen kalkulerede Værdi, 3328 Kr. 61 Ore, med 72 Kr. 12 Ore. (Se Mødet den 7de November.)

^{192/88.} I Skrivelse af 4de d. M. havde Udvalget for Havnevæsenet begjært sig Bemyndigelse meddelt til at foranstalte Opførelsen af det paatænkte nye Havnepalads paabegyndt i Genhold til de af Byraadet tidligere vedtagne og af Indenrigsministeriet i Skrivelse af 17de April d. A., se Mødet den 25de f. M., godkjendte Planer og Overslag, idet Formanden ved Sagens Forelæggelse derhos mundtlig oplyste, at de ved nævnte Skrivelse Byraadet meddelte Bemærkninger af Kammeraad, Ingeniør Bruhn vare blevne tagne under Overvejelse af Udvalget, uden at man dog heraf havde fundet sig foranlediget til at fravige sine i de vedtagne Planer nedlagte Anskuelser om Bygningens Konstruktion og Anvendelse.

Af Hensyn til den store Betydning, det har for Foretagendets hele Gang, at Bygningen bliver forsvarligt funderet, indstiller Udvalget, at Grundens Lægning besørges ved Havnevæsenets egen Foranstaltning, hvorefter det er Meningen at udbyde de andre Dele af Bygningen i Entreprise.

Udvalgets Indstilling vedtoges enstemmig.

^{197/88.} Da Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet i Skrivelse til Stiftsøvrigheden af 16de f. M. havde udtalt, at ihvorvel det ikke aldeles vilde sætte sig imod „Bispetoftens“ Afhændelse til Aarhus Kommune, kunde det dog ikke meddele sit Samtykke til den imellem Kommunen og Bispeembedet foreløbig afsluttede Overenskomst om Salget af denne Ejendom, forinden der forelaa nærmere Oplysning — navnlig tilvejebragt ved en af uvillige og kyndige Mænd afholdt Burderingsforretning — om, at det fastsatte Bederlag af 40,000 Kr. rigelig svarede til den Værdi, som Tøsten maa antages at have ved dens Anvendelse til Gadeanlæg og Bebyggelse, og Aarhus Bispeembedet ved under 31te f. M. at kommunikere denne Skrivelse havde henstillet til Byraadets egen Afgjørelse, om det under Hensyn til Ministeriets foranstøttede Udtalelser vilde finde sig foranlediget

til at lade en saadan Forretning foretage, besluttede Byraadet at lade Bispetofsten paa lovlig Maade vurdere, saasnart de til Forretningens Foretagelse nødvendige Dokumenter kunne faas hos Bispeembedet.

(Se Mødet den 14de Marts og herefter den 25de Juli.)

^{78/89}. Under 4de Marts d. A. var der fra Overretssagfører C. Rjer modtaget et Andragende om Approbation paa et af ham paatænkt Gadeanlæg over hans imellem Hjelmensgade og Teglgårdsgade beliggende Grund m. m., hvilket Andragende under 5te f. M. var blevet fremsendt til Erklæring af Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse, der i Anledning heraf ved Skrivelse af 27de f. M. havde indstillet følgende af det med Andrageren under 23de og 27de f. M. afsluttede Overenskomst til Antagelse af Byraadet:

„Under Forudsætning af, at den nuværende Hjelmensgade, efter at være bleven chausseret i en Bredde af 21' og med 8' Fortove med Kantsten og Tjærebeton og brolagt Kendersten, erklæres for offentlig og under Forventning af Byraadets Approbation, er der mellem Udvalget for Byens Udvidelse og Bebyggelse og Overretssagfører Chr. Rjer indgaaet følgende Overenskomst:

1.

Rjer afgiver den fornødne Grund til Fortsættelse af Hjelmensgade ud til Teglgårdsgade til F i en Bredde af 40' med 8' Fortove og fra F til D i en Bredde af 32' med 6' Fortove og til en Fodsti fra Hjelmensgade til Guldbergsgade i en Bredde af 9', saaledes som vedlagte Kort udviser.

2.

Gaden chausseres, forsynes med Gas- og Vandledninger, Fortovene anlægges med Kantsten, Tjærebeton og brolagt Kendersten, og Kloaken i Hjelmensgade føres i lige Linie og forbi B til F, alt ved Kommunens Foranstaltning.

Udgiften dertil, som er kalkuleret til 3250 Kr., bæres af Kommunen med 225 Kr. og af Rjer med 3025 Kr.

3.

Anlægget sker i Efteraaret 1889, og saasnart det er fuldført, indbetaler Rjer det skyldige Beløb i Ræmnerkassen, hvorefter Gaden erklæres for offentlig.

Ved Kommunens Foranstaltning og for dens Regning anbringes der Gadelyster ved C, B og E.

Formeldte Gadestrætning kan ikke forlanges brolagt før efter 15 Aars Forløb.

Fodstien overtages strax som offentlig, og Kommunen anlægger og vedligeholder den uden Udgift nu eller fremtidig for Kjer eller andre Lodsejere. For Stien sættes Afviserpæle ved Udgangen til Hjelmensgade og Guldbergsgade, saaledes at den kun kan benyttes som Spadsereesti og for Barnevogne. Over Stien maa ingen Servitutrettigheder, saasom Ret til Vinduer, Laager, Porte, Tagdryp o. a. desl. kunne udøves af de tilstødende Lodsejere, dog at den nuværende og fremtidige Ejere af Matr.-Nr. 1155 har Ret til at anbringe en Laage mellem B og E ud til Stien.

Kommunen tilsiger Kjer at ville anbefale en Ansøgning om Dispensation fra Byggeloven med Hensyn til Hjørnegrundene ud til Teglgaardsgade, dog at det bebyggede Areal ikke udgjør mere end Halvdelen af hele Grunden.

I Udvalget for Byens Udvidelse Aarhus, den 23de Maj
og Bebyggelse, d. 27de Maj 1889. 1889.

Speyer. A. Meyer.

Kjer.

Tage Hansen."

Efter at Sagen var bleven drøftet og det paa Foranledning af, hvad der i saa Henseende var ytret under Diskussionen, ved Afstemning var vedtaget at bibeholde den i Overenskomsten forudsatte Gangsti fra Hjelmensgade til Guldbergsgade, blev den videre Behandling udsat til et senere Møde.

(Se Mødet den 4de Juli.)

^{140/89.} Da det i Følge en fra Brandkommissionen modtagen Skrivelse af 24de f. M. ved Udbydelsen af det paatænkte Dvølesskur for Brandvæsenet, se senest Mødet den 9de f. M., har vist sig, at sammes Opførelse vil koste 82 Kr. 48 Øre mere end det Beløb af 300 Kr., der i dette Øjemed er bevilget paa

indeværende Aars Budget, blev nævnte 82 Kr. 48 Ore efterbevilget paa Kommissionens derom fremsatte Begjæring.

^{194/89.} Et med Brolægningsudvalgets Anbefaling fra de Grundejere, der have Steder paa den østlige Side af Frederiksallé paa Strækningen fra Hallsvej til Jægergaardsvej, foreliggende Andragende om, at den ubrolagte Rabat, der fremkommer imellem den af Amtets Vejvæsen i denne Tid besorgede Brolægning af Alléens Midterstrækning som Landevejsgade og Kenderstenen foran Fortovet, maatte blive brolagt ved Kommunens Foranstaltning og paa dennes Bekostning, besluttede Byraadet at tage til Følge, da det er opløst, at der paa denne Strækning er Fæld i Grunden, hvorfor Strækningen ikke vil kunne holdes i ordentlig Stand uden Brolægning.

Da Grundejerne derhos samtidig med, at Amtets Brolægning er foretagen, have besørget deres Fortove omlagte og Kenderstenen istandsat paa forsvarlig Maade, besluttede man at fritage dem for Andel i Udgiften til ovennævnte Arbejde, hvorfor man til dets Udførelse ekstraordinært bevilgede en Sum af 536 Kroner for indeværende Aar.

^{195/89.} I Skrivelse af 27de j. M. havde 8de Regiment fremført Besværing over den højest mangelfulde Ventilation i Garnisonsarresterne paa Fodfolksetablisementet og forespurgt, om denne Mangel ikke kunde afhjælpes, og da paa hvilken Maade.

I Anledning heraf havde man ladet de paagjældende Forhold undersøge af Bygningsinspektøren, der i Skrivelse af 31te j. M. havde ytret, at den fornødne Ventilation i Arresterne ved Foretagelsen af visse nærmere beskrevne Arbejder kunde tilvejebringes for en Bekostning af 41 Kroner.

Efter at have drøftet Sagen erklærede Byraadet sig villigt til at lade de af Bygningsinspektøren paapegede Forandringer iværksætte, imod at de dertil medgaaende Udgifter forrentes med $6\frac{1}{2}$ % aarlig. (Se Mødetiden 3dje Oktober.)

^{196/89.} Et fra Hans Jensen m. fl. Grundejere i Spanien under 10de j. M. fremkommet og med Brolægningsudvalgets Erklæring foreliggende Andragende om, at Byraadet vilde tage Forholdene med Hensyn til Brolægningen af Fortovene i nævnte Gade under Overvejelse med det Formaal for

Oje at saa Fortovene regulerede og belagte med Tjærebeton, besluttede man paa ny at tilstille Udvalget for Bro-lægningsvæsenet med Anmodning om at tage Gadesforholdene i Spanien under samlet Dervejelse og derom fremkomme med Forslag under den til Efteraaret forestaaende Budgetbehandling.

(Se Mødet den 31te Oktober.)

197/89. Paa Foranledning af et af samtlige Grundejere i Hjelmensgade paa en — Pastor Knudsen — nær derom under 24de April d. A. indgivet Andragende havde Udvalget for Bro-lægningsvæsenet under 27de f. M. indstillet, at den nuværende Hjelmensgade, under Forudsætning af, at den under ovenstaaende Sag Nr. 78/89 omhandlede Overenskomst med Overretssagfører Rjer vedtages, ved Anvendelse af § 37 og ff i den kommunale Vedtægt ved Kommunens Foranstaltning istandsættes med Chaussering i en Bredde af 21 Fod og forsynes med 8 Fods Fortove med Kantstene og Tjærebeton samt brolagt Kendersten, samt at Gaden erklæres for offentlig og som saadan fremtidig belyses og vedligeholdes af Kommunen, imod at Grundejerne udrede Betalingen for Arbejds Forretagelse, 3650 Kroner, i 20 halv-aarlige Terminer med Forrentning af Restkapitalen med 4 % aarlig, og at Gaden ikke fra Kommunens Side forlanges brolagt for 15 Aar efter dens Chaussering.

Efter at Sagen var drøftet, blev den udsat for at asvente Udsaldet af foranstaaende Sag Nr. 78/89.

(Se Mødet den 4de Juli.)

198/89. Byraadet tiltraadte en fra Bro-lægningsudvalget under 28de f. M. fremkommen Indstilling om, at der til Regulering af Gadelinien paa Klostergade i Anledning af dennes for Tiden stedfindende Ombrolægning afkjøbes Ejeren af Matr.-Nr. 631 paa Hjørnet af Guldsmedgade et Areal paa 8 à 10 □-Alen for en Pris af 10 Kr. pr. □-Alen, hvilken Udgift Udvalget formener at kunne afholde af det til Bro-lægningen bevilgede Beløb uden dettes Forhøjelse.

199/89. I Henhold til en af 8de Regiment i Skrivelse af 28de f. M. derom fremsat Forespørgsel erklærede Byraadet sig villigt til at lade 28de Bataillons Vaabentamre i Fodfolkets Depotbygning yderligere forsyne med Tremmereoler til Fyldstgjørelse af det forøgede Behov samt med Lister til Ophængning

af Stindtornhøjstre, naar de dertil medgaaende Udgifter, der ere beregnede til 79 Kr. 10 Øre, forrentes med 6 % aarlig, med hvilket Beløb den aarlige Lejegodtgjørelse af Munderings- og Vaabentamrene i Depotbygningen saaledes vil være at forhøje.

^{200/89.} Et af Pastor M. Smith som Sognepræst ved St. Pauls Kirke under 31te f. M. indgivet Andragende om, at der maa blive tilstaaet ham Godtgjørelse for Befordringsudgifter i Anledning af hans embedsmæssige Nærværelse ved Begravelser paa den nye Kirkegaard, blev overgivet til Erklæring af Budgetudvalget. (Se Mødet den 31te Oktober.)

^{201/89.} Et fra Kjøbmand Hans Broge m. fl. Beboere af Mindegade under 1ste d. M. fremkommet Andragende, hvori der føres Klage over Uro og Forstyrrelse fra den i den senere Tid i Bager Theils Hjørneejendom i denne Gade etablerede Varietésalon med Musik og Sangerinder, besluttede man at tilstille Byfogden som rette Bedkommende, dog med Hensætning om at imødekomme Andragernes Ønske om Afskaffelse af dette Etablissement. (Se Mødet den 4de Juli.)

^{202/89.} Fra Bestyrelsen for „Landpostbudenes Alderdomsforsørgelseskasse for Jylland“ var der under 3dje d. M. modtaget et Andragende om Understøttelse af Kommunens Kasse, hvilket Andragende man besluttede at tilstille Budgetudvalget til Erklæring. (Se Mødet den 31te Oktober.)

^{207/89.} Til Efterretning og videre Foranstaltning af Kasseudvalget toges en fra Aarhus Borgmesterkontor modtagen Skrivelse af 31te f. M., hvorved det meddeles, at der i Folge Decision til Kjøbstadens Skatteregnskaber for April og Juli Kvartaler 1888 tilkommer Kommunen en Refusion af 2261 Kr. 76 Øre, hvilket Beløb er erlagt i Bygningsafgift af de Lokaler i Byens Engehus i Dyrkarken, der siden Engehusets Opmaalning til Bygningsafgift fandt Sted i Aaret 1868, alene have været benyttede til den egentlige Engepleje og ikke som Funktionærboliger m. v., og som Revisionen derfor har anset som afgiftsfrie under Hensyn til, at Engehuset er Kommunens Ejendom.

^{208/89.} I Skrivelse af 7de f. M. med dertil sig sluttende Skrivelse af 13de næstefter til Havneudvalget havde Konsul R. Wulff paa det danske Petroleumskompagnis Vegne an-

draget om, at der maatte blive anvist nævnte Selskab en Anlægsplads i det nye Havnebasin til Løsning af Petroleum, der hidføres i Tandedampstibe, samt begjært sig tilstillet Meddelelse om, og da paa hvilke Betingelser, Selskabet kunde vente at faa anvist en Plads paa selve Havnepladsen til Opførelse af Beholdere for den saaledes modtagne Petroleum, eller, hvis en saadan Plads ikke kunde findes paa Havnepladsen, da om og paa hvilke Betingelser der kunde gives Selskabet Tilladelse til at nedlægge en Rørledning fra den eventuelle Anlægsplads for Tandedampene over Havnens Territorium ud til Trøjborg.

I Anledning heraf havde Udvalget for Havnevesenet i Skrivelse af 4de d. M. indstillet til Byraadet, at der til Modtagelsen af disse Skibe dannes en Anlægsplads paa den indre Side af den nye nordre Mole længst ude mod Brohovedet og i en Længde af omtrent en Tredjedel af hele Molen. Konstruktionen af denne Anlægsplads er tænkt saaledes, at der ved Foden af den Stenskræning, der danner Molens indre Bæg, nedrammes 2 Stykker due d'albes, hver bestaaende af 3 Stykker 12" Rundpæle i passende indbyrdes Afstand, samt at der midt imellem disse due d'albes tilvejebringes en let Pælebro af c. 6 Fods Bredde som Forbindelse imellem Skibet og Molen. Da der ikke er Mulighed for at anvise noget Sted paa selve Havnepladsen til Opførelse af en Petroleumskholder for Selskabet, havde Udvalget dernæst foreslaaet, at den af Konsul Wulff subsidært begjærte Rørledning anlægges saaledes, at der under ovennævnte Pælebro og videre langs ad Molens indre Skraaning paa de derværende Træanker og i en Højde af omtrent 2 Fod over Vandets Niveau anbringes en Plankeskæ, der maa være saa solid, at den fuldstændig beskytter Rørene imod Stød, og ved mulig Lækage af disse saa tæt, at den forhindrer Petroleummen i at slyde ud, i hvilken Plankeskæ Rørledningen som antydet anbringes, indtil den naar Havnepladsen, hvorover den fortsættes i Godstien langs Vandet indtil Rystvejen, og langs ad denne videre ad Trøjborg til.

Anlægget af den ovenomhandlede Anlægsbro, der er beregnet til at vilde koste omtrent 1000 Kroner, mener Udvalget kan ske for Havnekaassens Regning, hvorimod Selskabet selv bør betafte Rørledningen, hvis Anlæg desuden burde betinges af:

1. at Nedlægningen sker under Havnebestyrelsens Kontrol;

2. at Havnebestyrelsen er berettiget til med kort Varjel at forlange Ledningen flyttet eller endog aldeles borttaget, og
3. at al den Skade, som mulig maatte foraarsages ved Ledningens Nedlægning, bliver erstattet.

Efter at Sagen var drøftet, blev Havneudvalgets Indstilling tiltraadt, dog under Forbehold af Indenrigsministeriets Samtykke; men forinden dette indhentes, vedtog man dels at indhente Erklæring over Sagen fra Aarhus Brandkommission og dels at tilskrive Konsul Wulff med Underretning om den tagne Beslutning. (Se Mødet den 25de Juli.)

Mødet den 17de Juni.

179/89. Efter at Formanden mundtlig havde gjort Meddelelse om de af vedkommende Udvalg med kjøbenhavnske Pengeinstitutter førte Underhandlinger om Stiftelse af et nyt Laan — se Mødet den 24de f. M. — fremlagde han sammen med den øvrige i Sagen førte Brevvevling følgende Skrivelse af 14de d. M., som han havde modtaget fra den danske Landmandsbank, Hypothek- og Vexelbank i Kjøbenhavn:

„Herved have vi Æren at bekræfte de i Dag førte mundtlige Forhandlinger, hvorefter vi under Forbehold af Aarhus Byraads Antagelse, som efter Hr. Borgmesterens Udsagn kan ventes i Løbet af denne Maaned, og Indenrigsministeriets derefter forventede Sanction, overtage et Aarhus Kommunelaan paa efterfølgende nærmere Betingelser:

Laanets Beløb bliver enten Kr. 1,000,000 eller Kr. 1,200,000, og skal Kommunen inden 1ste Juli 1890 erklære sig om, hvilket Beløb der ønskes.

Imod Laanesummen udstedes Obligationer, hver lydende paa 100,000 Kr.

Banken tillader, at et Beløb af indtil Kr. 200,000 udstedes i Obligationer af Aarhus Havn med Garanti af Aarhus Byraad.

Renten er $3\frac{7}{8}$ %, der betales i halvaarlige Terminer, hver 1ste April og 1ste Oktober.

Den aarlige Ydelse kan efter Kommunens Valg fastsættes enten til $5\frac{1}{4}$ % eller $4\frac{1}{2}$ % i de første 15 Aar og